

# HISTORIA I TRADYCJA

<http://hit.policja.gov.pl/hit/do-pobrania/181955,Biogram-Heliodora-Gruszczyńskiego-patrona-Komendy-Wojewódzkiej-Policji-w-Olsztyn.html>

2022-08-14, 21:24

## BIOGRAM HELIODORA GRUSZCZYŃSKIEGO - PATRONA KOMENDY WOJEWÓDZKIEJ POLICJI W OLSZTYNIE

Data publikacji 26.11.2019



**Heliodor GRUSZCZYŃSKI**, syn Stanisława i Aleksandry z Dowgiatłów, urodził się 07 lipca 1892 r. w Radziwiliskach (Litwa Kowieńska). W okresie od 01 października 1911 r. do 01 października 1913 r. odbył obowiązkową służbę wojskową w Armii Rosyjskiej. Ponownie powołano go podczas I wojny światowej. Dnia 15 września 1917 r. przeszedł do I Korpusu Polskiego, gdzie służył pod dowództwem gen. Józefa Dowbor-Muśnickiego. Od nazwiska swojego dowódcy żołnierze nazywani byli Dowborczykami. Korpus został rozwiązany wiosną 1918 roku. Większość żołnierzy przybyło wówczas do Warszawy, gdzie odegrali znaczącą rolę w odzyskaniu przez Polskę niepodległości, a następnie weszli w skład odradzającego się Wojska Polskiego. Heliodor Gruszczyński wstąpił do Wojska Polskiego 06 listopada 1918 r., zachowując stopień kapitana, gdzie służył do 01 października 1923 r. (szkołę oficerską ukończył w Dęblinie). Służbę pełnił w Baonach Celnych i Wojskowej Straży Granicznej. Odznaczając się męstwem i oddaniem w służbie wojskowej, za udział w wojnie polsko-bolszewickiej został odznaczony w 1921 r. Krzyżem Walecznych. Służbę zakończył w stopniu kapitana piechoty.

Do Policji Państwowej wstąpił 01 listopada 1923 r. i został przyjęty do Okręgu Wileńskiego, otrzymując stopień podkomisarza w 1924 r. Wkrótce powierzono mu obowiązki służbowe w Wilnie na stanowisku Kierownika IV Komisariatu Policji Państwowej. Dnia 18 czerwca 1930 r. został mianowany Komendantem Rezerwy PP w Wilnie. Na komisarza Policji Państwowej mianowano go 01 lipca 1930 r.. W grudniu 1930 r. został Kierownikiem VI Komisariatu PP w Wilnie, a następnie Kierownikiem II Komisariatu PP w Wilnie. Wyróżniając się spokojnym, ale stanowczym usposobieniem i kompetencją w zarządzaniu jednostką, szybko został przeniesiony z XVI Okręgu Wileńskiego do służby w XI Okręgu Poznańskim, gdzie wypełniał obowiązki na stanowisku Komendanta Powiatowego PP w Chodzieży. W sierpniu 1932 r. pełnił funkcję Komendanta Powiatowego PP w miejscowości Kościan, a następnie został przeniesiony do Grudziądz,

gdzie wypełniał obowiązki służbowe na stanowisku Komendanta Powiatowego. Po przeniesieniu do XII Okręgu Pomorskiego, dnia 17 lipca 1935 r., podjął pracę na stanowisku Komendanta Powiatowego w Nowym Mieście powiat Lubawa. W służbie uzyskał wykształcenie fachowe, ukończył m.in. X kurs w Szkole Oficerskiej. W roku 1939 został Dowódcą Kompanii w Szkole Szeregowych w Mostach Wielkich. Poświęcił życie służbie i budowaniu mocnych struktur policyjnych, był przykładnym podwładnym i przełożonym pracując ponad standard. Życie prywatne przesunął na dalszy plan, pozostał kawalerem. Przez swoich przełożonych był wysoko cenionym policjantem, podkreślano jego gorliwość, sumienność i pracę przekraczającą normalny zakres obowiązków. Przyznane odznaczenia: Krzyż Walecznych - 29 marca 1921 r., Medaille de la Victoire - 25 września 1925 r., Medal Niepodległości - 23 grudnia 1933 r., Brązowy Medal za Długoletnią Służbę - 30 maja 1938 r., Srebrny Medal za Długoletnią Służbę - 19 kwietnia 1939 r.

W 1939 roku został wzięty do niewoli sowieckiej, wraz z innymi oficerami, podoficerami i szeregowymi funkcjonariuszami Policji Państwowej, Wojska Polskiego i Żandarmerii, Ochrony Pogranicza, Więziennictwa oraz Wywiadu został przekazany funkcjonariuszom NKWD. W kwietniu 1940 roku został zamordowany strzałem w tył głowy w siedzibie NKWD, w miejscowości Kalinin (obecnie Twer). Pochowano go wraz z innymi ofiarami zbrodni katyńskiej w zbiorowej mogile w pobliskiej miejscowości Miednoje. Pośmiertnie 09 listopada 2007 r. kom. Helidor Gruszczyński decyzją nr 89 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Pana Władysława Stasiaka, został wyniesiony do stopnia nadkomisarza Policji Państwowej. Dla uhonorowania funkcjonariusza posadzono Dąb Pamięci przy Zespole Szkół w Mrocznie. Dnia 07 lutego 2019 r. przed budynkiem Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie odbyła się uroczystość, podczas której warmińsko-mazurska policja otrzymała swojego patrona - nadkom. Heliodora Gruszczyńskiego.

Opracował: *Aneta Lichota*

#### **Bibliografia:**

#### **Materiały archiwalne:**

Komisarze Policji Państwowej w latach 1918-1939. Wykazy, Archiwum Akt Nowych (Zespół archiwalny nr 349, sygn. 2/349/2/4.1/848).; Obsada etatowa Policji Państwowej. Spis imienny, Archiwum Akt Nowych (z jednostki sygn. 2/349/2/4.1/834).; Odprawy komendantów powiatowych i kierowników komisariatów województwa wileńskiego. Protokoły, Archiwum Akt Nowych (z jednostki sygn. 2/2015/0/-/1).; Rozkaz nr 237 KGPP z dnia 19.01.1924 r., Archiwum Akt Nowych (z jednostki sygn. 2/349/1/1.1/6).; Rozkaz nr 273 KGPP z dnia 29.11.1924 r., Archiwum Akt Nowych (z jednostki sygn. 2/349/1/1.1/6).; Rozkaz nr 491 KGPP z dnia 18.06.1930 r., Archiwum Akt Nowych (z jednostki sygn. 2/349/1/1.1/12).; Rozkaz nr 517 KGPP z dnia 30.12.1930 r., Archiwum Akt Nowych (z jednostki sygn. 2/349/1/1.1/12). ; Rozkaz nr 537 z dnia 12.06.1931 r., Archiwum Akt Nowych (z jednostki sygn. 2/349/1/1.1/13). ; Rozkaz nr 553 KGPP z dnia 08.02.1932 r., Archiwum Akt Nowych (z jednostki sygn. 2/349/1/1.1/14). ; Rozkaz nr 566 KGPP z dnia 01.08.1932 r., Archiwum Akt Nowych (z jednostki sygn. 2/349/1/1.1/14). ; Sprawy osobowe funkcjonariuszy PP, Archiwum Akt Nowych (z jednostki sygn. 2/349/2/4.1/869). ; Wniosek o odznaczenie: Srebrny Krzyż Zasługi z dnia 8 sierpnia 1939 r., Archiwum Akt Nowych (Zespół archiwalny nr 349, sygn. 1606, znak sprawy: IV.6341.1830.2018). ; Wykaz. Oficerowie piechoty WP służący w PP, Archiwum Akt Nowych (z jednostki sygn. 2/349/2/4.1/852).

#### **Netografia:**

<<https://nekropole.info/lt/person/view?id=3073215&l=pl/>>

<https://www.nowemiasto.com.pl/ti/katynskie-deby.htm/>

## **PLIKI DO POBRANIA**

---



147.26 KB

Biogram Heliodora Gruszczyńskiego - patrona Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie